

AKATALPA

Eylül 2025 - Sayı 309

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Erdoğan KUL

TEMMUZ ŞARKISI

ağır düşer gök yüzüne
şimşek tek yakının ise

OLMAYANA ERGİ

her yüz
olmayan bir yüzün hikâyesini yazar
her yüz
yüzler boyunca kendi yüzünü arar

YA HU

gele gele kendime geldim
ikincisi olmayan sana geldim

Hasan Ünal TEKAĞAÇ

HAİKU DEMETİ

1.
Kara yem serptik;
Hasadı kuşlar yapsın
Diye kış vakti.

2.
Seveyim derken;
Yırtar suyun yüzünü
Söğüdün dalı!

3.
Kayboldu orman
Küçük çocuk gibi,
Şehrin içinde.

4.
Boğulup gitti
Bir avuç kum içinde
Yağmur damlası.

5.
Sayıklıyor yol.
Cayır cayır yanmakta
Asfaltın alını.

Gökhan ARSLAN

EKSİK TÜRKÜ

sen bir ceylan olsaydın, ben sana türkü olurdum
avcıların çıkarken tüfeklerini evde unuttuğu

senin gövdenin hafızasında yeryüzünün bütün kayıp
dilleri var
ve üzerinden hissimla geçilmiş bütün yaralı halklar
kapının önünde sabırla bekleyen bir ihtimal
yolunu kaybetmiş dağcılar, tren gürültüsü, yağmur kokusu
gökyüzünün uykuya yattığı terli yaz gecelerinde
pencerenden içeriye çocuk telaşıyla atlayan yıldızlar

beni şuraya bırak, hiç deniz görmemiş bir şehrin
meydanına
bir tas sıcak çorbanın dumanına
portakal kokusuna, biranın köpüğüne, bir rock konserine
beni şuraya bırak
boşaltılmış bir radyo istasyonunun sessizliğine

sevmen ne kadar güzelse sevmemen de öyle
ağaçları deviren fırtına, ahırları basan taşkın
kıydan usulca uzaklaşan isimsiz bir tekne
yalnızlık boylu boyunca uzanıyor bir köşede
öldürülmeden önce dövülmüş bir hayvan gibi
kuru yaprakların altındayım, nemli toprağın üstünde
dereyi yormadan akan su, başakları anlayan rüzgâr
gelmen ne kadar sessizse gitmen de öyle
güneşte rengi solmuş bir hortum sanki bahçede

beni şuraya bırak, baştan sona ıslıkla çalınan bir şarkıya
boş kalmayan vazoya, cami avlusuna, kazağın söküğüne
anlatılmamış bir rüyaya, ağlayan bir dağın yamacına
beni şuraya bırak
kuşların gizlice sürdüğü sahihsiz bir tarlaya

sen bir türkü olsaydın, ben sana ceylan olurdum
avcıların şafak vakti pusuya düşürüp vurduğu

Meryem Ağar, Gülçin Yağmur Akbulut, Hüseyin Alemdar, İshak Altundağ, Serap Aslı Araklı, Gökhan Arslan, Sevil Avşar, Ali Asker Barut, Dilek Bayram, Kaan Ramazan Çakalı, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Gonca Dolu, Öztekin Düzgün, Hasan Efe, Orhan Emre, Köksal Erdenoğlu, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Nihan Işiker, Gülsüm Işıldar, Arzu Karadağ, Ayfer Karakaş, Ragıp Kayar, Erdoğan Kul, Mustafa Oğuz, Emin Orhan, Musa Öz, Seher Özkök, Süreyya Şahin, Hasan Ünal Tekağaç, Şerif Tezgörenler, Mehmet Akif Tutumlu, Yeprem Türk, Ahmet Uçar, Fırat Werger, Halim Yazıcı, Berker Yörgüç.

Süreyya ŞAHİN

İnsan eliyle yazılmış bir cümlemin ardında yalnızca bilgi değil; deneyim, sezgi, acı, pişmanlık ve arzular da vardır. Yazmak, sadece dilin değil; zamanın, belleğin, hatta sessizliğin de sanatıdır.

Tam da bu yüzden edebiyat, bir tür makine işçiliği değil, olamaz da. Çünkü edebiyat, varoluşsal tanıklıktır. Oysa bugün, yapay zekânın edebiyat alanında hızla yaygınlaşması, bu tanıklığın yerini simülasyonlara bırakma tehlikesi taşıyor.

Yapay zekâ ne yazık ki sadece teknik bir imkan olarak kalmıyor. Edebiyatın en mahrem alanlarına sızarak yazarlık edimini bir algoritmanın çalışmasına indirgemeye başlıyor. Bu yalnızca etik bir sorun değil; aynı zamanda estetik ve kültürel bir deformasyon demektir.

Yazmak yalnızca bir anlam inşası değildir, aynı zamanda varlık edimidir. Yazar, yazarken dünyaya karşı bir tutum alır. Belleğiyle, suskunluklarıyla, çaresizlikleriyle yazar. Yazmak, yaralı bir bilinçten süzülen eylemler bütünüdür. Oysa yapay zekâ yazarken acı çekmez, utanmaz, tereddüt etmez. Kaybolmaz, hatırlamaz ve bu eksiklik, teknik kusurdan öte, insani derinliğin yitimi anlamına gelir.

Algoritmalar şiir yazabilir. Hatta biçimsel olarak bunlar “başarılı” şiir olarak kabul de görebilir. Ama hiçbir yapay zekâ şiiri, gerçek hayatın yükünü taşımaz. Çünkü bilgiyle duygu arasındaki bağ, yalnızca yaşayan varlıklar tarafından kurulabilir. Yapay zekânın verileri var ama belleği yoktur. O, metaforu taklit eder; ama mecazı yaşayamaz.

Yapay zekânın edebi üretimde kullanılmasının ikinci büyük riski, yaratıcı emeği değersizleştirmesidir. Günümüzde verimlilik ve hız kutsanırken, yazarlık gibi ağır işleyen, yıllar süren düşünsel emeğin piyasa karşısında ikincilleşmesi kaçınılmaz hale geliyor. Yapay zekâ bu süreci daha da hızlandırıyor. Çünkü artık bir kitabın ardında koca bir ömrün ya da yaşamın değil, birkaç saniyelik işlem gücünün olması yeterli. Bu, sadece edebi üretimi ucuzlatmakla kalmaz; aynı zamanda yazarı yazma hakkından da mahrum bırakır.

Ayrıca yapay zekâ sistemleri, mevcut kültürel kodları yeniden üretir; onları sorgulamaz. Ötekini anlamaya, tahakkümü ifşa etmeye, baskının dilini bozguna uğratmaya yönelik o radikal edebi eylem, yerini düzgün ama steril cümlelere bırakır. Halbuki büyük edebiyat, hep dilin arızasında, bozulmuş kelimelerde, bilinçdışına sızan çatlaklarda ortaya çıkar. Algoritmalar kusursuz yazabilir, ama asla tutkulu yazamazlar. Bu nedenle yapay zekânın edebi üretimdeki rolü, salt teknik bir mesele değil; aynı zamanda ahlaki bir sorundur. Çünkü burada söz konusu olan yalnızca bir aracın kullanımı değil; insanın, yazma eylemi yoluyla kendini gerçekleştirme hakkının gaspıdır. Yazmak, insanın dünyada iz bırakma biçimidir. O iz, bir yazılımın izine benzememelidir.

Yapay zekâyâ ciddi tepkili biri olarak, yapay zekânın insana yardım etmekle sınırlı kalması taraftarıyım. İnsanın yerini almaya başladığında, ciddi bir tehlikeye dönüşecektir ve dönüşmüştür de. Özellikle edebiyat gibi, insan ruhunun en mahrem alanlarından birine sızdığında, bu tehlike sadece teknik değildir. Edebiyat, veriyle değil; yaşamla kurulur. Ve insan yaşantısının şiiri, hiçbir zaman simüle edilemez...

KALAN

Müsamereye hazırlanıyorduk öğrendim
Tiz ve pes aynı piyeste başroldeydi hani
Kaybedilmiş ne varsa çocukluktan yana
Yana yana öğrendim içimden uzaklarda durmayı
Kelimelelere, notalara itaat etmeyi seçtim
Tiz ve pes nağmeler efendim
Kelimeler pašamdı

Kederdi, kaderdi yok pahasına sattım
Doğdum doğalı değerli neyim varsa
Ne varsa geçmişten getirdiğim
Sağır sultan bile duymuştu ama
Arkasını dönerek harcadı mavilerimi

Ayaklarımın ucuna basıp yukarı uzatırsam elimi
Gökyüzüne dokunabilirim sandım
Aha ömrümün son seneleri
Binlerce kez denedim usanmadan
Ancak toprak altına girince
Gökyüzüne dokunabilirmiş insan anladım
Ancak o zaman

17.08.2025

Serap Aslı ARAKLI

SAİNT MARTİN KANALI

Füzeler ve karakaygı yüzünden tedirginim
kum içliğini giydim dörtnala köz oldu içim
berrak yükselen bir kan bulutu tuttu beni
belki düş mevcuttur belki bu yol gitgel
saint-denis Paris'in kuzeyinde 93. bölge

Herkes zırhıyla gezmiyor su geçiriyor derim
melankolinin kara güneşi benim duvarımda asılı
ben karanlığım avuntusuzum tek yıldızım öldü
saint-denis kral mezarlığına gömdüm onu
şimdilerde mülteci denizi göç yumağı

Etrafı bir nehirle sarılı ışıklı stade de France
Marcel Paul mücadele ruhuyla saint-denis'de
Ravachol bir yerde “Vive l'anarchie” diye bağırıyor
kanalın gölgesinde mülteci çocuklar oynuyor
bisiklet yarışı yapıyor stadın arka bahçesinde

seversiniz ölüm yazgısını ne az var olma gayreti
ölüme()rağmen
Père Lachaise mezarlığı ki her sokağı yaşama sevinci!

Saint-Denis, 7 Temmuz 2025

HAYRET

Ne gri bir geceyim ne de açık unutulmuş kapı
Vedanın bir hikâyenin başında olmaklığı
Uçurumdan düşerken tuttuğun eli bırakmanın kudreti ve
Şiirdir ya yapan içimizdeki hayreti
Bilmiyorum niye her sabah
Dünyaya düşünüyorum
Gözlerimin perdelerini açıp da
Niye
Kendime üşüşüyorum.

Arzu KARADAĞ

İKİ KITA HEP BİRBİRİNDEN UZAKTA

uzak bir zaman bu şehir
ışık tepelerine etek olup sarmış
hep gidenlerin ve gelenlerin olduğu
kaldırımları kalabalık, insanları yalnız

çığlık ile dağılır martıları
ölümü hatırlatır aralıksız binaları
unutulmuş bir masal bu şehir
küfü ve pası anlatan
tam ortasından geçiyorum
tüm yaralı çınarlar perişan

uzak bir meydan bu şehir
lokması kazan kazan kan
kıyısında kaçaklar
uykusunda şövalyeler barındıran

uzak bir sarnıç bu şehir
ıssızlığı nefes kesen
gürültüsü hiç bitmeyen
bana bu şehri anlattırma
ağrı sızıyor denizinden

uzak bir zaman bu şehir
İfígenia'nın gözleri
Veysel'in elleri kadar uzak
bir anımda kar yağıyordu
bir anımda alımda sıcak

seni sevmeseydim
bu şehri de sevmeseydim
sokakları kalabalık, insanları yalnız
sen bir şehirsin şimdi kalbimde
terk etmesi olanaksız

İstanbul, '24

Aforizmalar III

Mehmet Akif TUTUMLU

Genellikle ahlakla işi olmayan adamdır, becerikli adam
dediğimiz.

2. Herkesin ilk aşamada dürüst kabul edilmesi gerektiği
yönündeki yasal düzenleme (objektif iyiniyet), insanlara
verilmiş toplumsal bir avans sayılmalıdır.

3. Kitapla, eğitimle işi olmayan-hadi cahil diyelim- bir
kurnaz insanın pratik yaşam konusunda on entelektüeli
parmağında oynatabileceğini ileri sürmek, abartı
sayılmamalı. İnanmıyorsanız Prof. Kien'e sorun!

4. Yeni açılmış bir mağazaya konulmuş 10 bedava
otomobile ilk erişenin sahip olacağı ve bu nedenle ezip
öldürdüğü insanların yaralanıp ölmesinden sorumlu
olmayacağı şeklinde bir yasa düzenlemesini (!) tahayyül
ederseniz, sizce otomobili almaktan vazgeçen insan
popülasyonu oranı ne olur?

5. Herkes sevdiğine kavuşsa, hak ettiğini alsa, hukuk ve
ahlak kurallarına uysa, haksızlığa ve adaletsizliğe
uğramasa, hiçbir ulus diğeriyle savaşmasa neler olmazdı?
diye düşününce ilkin şunlar geliverdi aklıma: Yargı
kurumu, hâkim-savcı- avukat; polis ve asker olmazdı.
Öykü, şiir, destan, roman kısaca edebiyat olmazdı. Sinema,
tiyatro vb. sanat olmazdı. Aşk, hasret şarkıları söylenmezdi
vs. vs.

6. Dürüst görünmek, dürüst olmaktan daha çok anlamlı
geliyor insanların çoğunluğuna. Zira dürüst olmama
sayesinde gemilerini yürütüyorlar; dürüst görünmekle de
saygınlıklarını koruma başarısını gösteriyorlar.

7. İnsan akli pragmatik unsura sahip olsa da insan davranışı
pragmatik felsefeye pek uymaz. Çünkü Pragmatizm,
gerçeklik karşısında çoğul bir bakış açısına sahiptir;
gerçekliğin tek bir çeşit maddeden oluştuğunu değil, tersine
birçok form ve çeşitten oluştuğunu savunur. Oysa insan,
sahip olduğu ego nedeniyle gerçekliği çoğulluğuyla
kavramaya uygun değildir; çünkü gerçekliğin arzu ve
çıkarıyla örtüşmeyen kısımlarını budar, çarpıtır, böylece
gerçekliği kendi arzu ve çıkar formuna indirger.

8. Parlak kelimelerin arkasına saklanmamış kötülük yok
gibidir.

9. Düşünmemek: Kötülüğün sonsuz toprağı.

10. Anlayışsızlık, depresyon açacağı.

VAN GOGH DEĞİRMENİNDE UN ELEMEK

Bariş ERDOĞAN

Uyardılar: Ömrün tek cevizi taşlamakla geçmesin.

“Benim bir çırpıda yaptığım resimleri sen de yapabilir misin?” demişti ustam. Evet, dedim, van Gogh olduktan sonra.

“Ama ne yapayım ki satılmıyor resimlerim.” diyor van Gogh. Her çağ yozlaşmışlığıyla yol alır sevgili Van Gogh! Sanata düşmanlık, sanat zevkinden uzaklaşma, sanat karın doyurmaz nidaları bugün de sürüyor. Artıkları ve sanat sandığımız vakit geçirmeleri süpürecek zaman hemen harekete geçmez ki. Sen masallarını bulmadan boyamaya geçmişsindir. Kendi masallarını... Gerçeği kazıya kazıya altında bulduğun masalları... Herkes senin resim yaptığını sanıyordu. Sen kendi boyalarına boşluklar arıyordun, renklerine nesneler. Notalarına kulak arayan Bach gibi. Bir vücuda erişecek heykeli arayan Camille gibi. Camille de biliyordu bütün vücutların biçimsiz olduğunu, onu heykele dönüştürmedikçe sanatın kapısının açılmayacağını. Knidos Afrodite’ini sahilde çıplak gören Praksiteles göz olmasaydı heykel sanatı buraya gelebilir miydi? O heykelin ruhuydu da. Benim aradığım van Gogh sizsiniz Bay van Gogh, sizsiniz. Beni sorma. Ben basit bir cümleyim, küçük bir şehir hatları vapuruyum, bir mavna, Galata Köprüsü’nde oltalara takılan balık, bir gazetede mürettep... Bunlar da büyük resimler değil mi? Keşke sorularıma cevap verebilseydin. Delacroix’ten etkilenip etkilenmediğini sormayacağım. Esinlenmedir deyip geçeceğim. Kim dün adlı yapının üstüne tuğla koymadan çatıya çıkabilmiştir ki?

Taklitler ertesi gün sararır.

Bugün o kadar van Gogh tablosu var; taklitlerini bir yana bırakalım, her tablo benzerliğini yitirse de van Gogh’tur. Bir de şu anlatılır: Çömez bir ressam van Gogh’u taklit etmeye kalkmış, taklidi üç ay sürmüş. Tablosuyla sergiye de katılmış. Van Gogh hayranı bir kadın istem dışı tabloya uzanmış, boyalar parmaklarında kalmış. Van Gogh dahil, en ücra köşelerde kendisini resme adanmış sanatçılar olmasaydı renklerden haberimiz olmayacaktı. Oruç Aruoba, van Gogh’un, “İnsanlığın korkunç tuftuklarını renklerle anlatmak istedim.” sözünü bizi uyandırır. Benim ateşim turuncu, gökyüzüm yeşil, denizim beyaz. Kendimi bunlara hazırlıyorum. Nasıl ki bir van Gogh sarısı (aslında bütün renkleri) varsa chaled turuncusu da var. Sanatçı, doğayı kendi rengiyle görür. Turkuazı senden başkası turkuazlayamaz Bay van Gogh!

Aklıma şu soru geliyor: Sanat bir varlığı (insan, doğa vs) bir yerde dondurmak eylemi midir? Dali’yi gizleyip iki ince bıyık havalandırsalar yine bu Dali’dir der miyiz? Evet. Bir kaplumbağa resmi görsek terbiyecisiyle tamamlayıp Osman Hamdi’ye ulaşabilir miyiz? Evet. Kesik bir kulak? Yatak odası? Ayçiçekleri? Yıldızlı Gece? Her kavram bir dünya. Hilmi Yavuz’un çok sevdiğim bir dizesi var: “acının vergisini verdik, gülün haracını ödedik”

Renklerin ve hüznün haracını ödeyen van Gogh kendisinden elli dört yıl önce doğan, kırk yıl önce ölen Balzac ile buluşma şansı yakalayamadı. Biri güneş ışığını

çizdi, diğeri kalbinin dolunayını yazdı. Ortak noktaları neredeyse yoktu. Biri kardeşinin, diğeri sevgilisinin yardımlarıyla hayatta kaldı. Van Gogh eksikti, zira kulağını kesmişti. Attilâ İlhan, ruh halini çözdüğü için mi, “van gogh bana bakıyordu deli gözleriyle bakıyordu” demişti? Belki. Balzac fazlaydı, çok yemek yemişti. Bir gün rüyamda iki ölünün cennette kahve içtiklerini gördüm.

Notlar:

1. Van Gogh’un kulağını arıyorum. Gecikmiş bir doğum günü (30 Mart) için... William Runyan’ın sanatseverleri üzecek bir araştırması olduğu söylenir ki yazsam onu ikinci kez incitmiş olacağım, yazmasam sanatseverleri merak içinde bırakacağım. Nasıl? Bay van Gogh’un, kulağını kesip bir fahişeye verdiği söylenir ki içimi acıtır. (Kaynak: Bizi “Biz” Yapan Hikâyeler, W. L. Randall)
2. İçimdeki boyaları akıtabilseydim ben de resim yapabilirdim.
3. Kalem de fırça da kullanıldıkça tükenir.
4. Van Gogh’un son sözleri için birçok söz yer alır kaynaklarda: “İşte böyle ayrılmak istiyordum!”, “Hüzün hep baki kalacak”. Balzac’ın son sözleri gürültüye gider.

Her şeyi resmettim. Sıra hiçbir şeyi resmetmede.

Acemi bir şairim, acemi bir ressam, acemi bir heykeltıraş... Ben her şeyin acemisiyim. Her şeye yeniden başlıyorum. Bir ses: Sabahleyin deniz kıyısına inmeden çalışma atölyesine inmeni istemem. Renkler içtedir, doğru, ama içe sürükleyen doğadır. Önce iki gramlık tüplerden yeşili çıkar, tabloya yay... Bahar kokusu gelmişse deli kırmızının tüpünü aç, birkaç damla serp. Gelince benzemişlerse şanslısın. Gökyüzü için bir yer ayırdın mı? Hah, oraya koyu mavi gerekir. Chagall mavisini derler, ondan içtin mi? Ağır düşerse Kleen mavisini de olur, temizlemekten çekinme. Mavi sarhoşluktur. Canım sıkıldıkça balkona çıkar, o maviden yudumlarım. Cansever’in çocukluğundan kalma bana. Bütün bu renkleri unutturacak van Gogh sarısını hazırla. Bu sarı çıldırtır ressam adaylarını. Şiirin sarısı İlhan Berk’tir. Neyse şimdi şiiri dahil etmeyelim, resimle sürdürelim yazımızı. İşin içine Baudelaire falan girerse bir Türk meyhanesine bizi sokmazlar. Kırmızıda Hayyam’ı neden anmadım dersin? Tek dizesiyle sarhoş olup Beyoğlu Beyoğlu gezinmişliğim olmuştu. Mavide beni neden anmadınız diyen bir Hüseyin Macar’ımız var ki beyaz, mavi ve kırmızı karışımı cezayir menekşesiyle aklımı alır. Kehribar ve limoni sarısıyla van Gogh’a diklenen bir Serhan Güzey Kerestecioğlu da sarsar duygularımı. Her renk ruhlarından süzülüp gelir. Koca Cezanne’nın oğluna yazdığı, benim de haftada bir içtiğim cümleleri okumak ister misin? Al: “Doğayı canlı kılan o olağanüstü renk zenginliği bende yok. Şimdi bulunduğum yerde, bu nehrin kenarında öyle çok motif var ki bir tanesine farklı açılardan bakmak bile insanın önüne çok çeşitli, çok ilginç yeni görüntüler çıkarıyor, öyle ki yalnızca hafif bir biçimde sağa ya da sola kayarak aynı yerde aylarca kalabileceğimi düşünüyorum.”

Kahverengi unutma. O benim acım. Ha, bir de Sokrates’in sözünü: “Kriton, Asklepios’a bir horoz borcumuz var; öde bunu, sakın ihmal etme.”

Ali Asker BARUT

BAHÇE

Ben
“Baştan aşağı yare”
Geldim bir bahçeye
Söyledim her şeyi
Gam ve kederle

Ben
“Baştan aşağı yare”
Kaldım bir bahçede
İncin ama incitme
Diyen bir şiirle

Ben
“Baştan aşağı yare”
Geçtim bir bahçeyi
Geçtim içimde
Büyük bir ateşle

*Yunus Emre

Kaan Ramazan ÇAKALI

BİR GARİP KENT

Sessiz ve kimsesiz
Yalnızca iki kişi
Kentın en güzel sokağı: Sen
Laftan anlamayan arsız kedi: Ben
Ve sokak kediye serbest
Ne garip!

Ben, duvarlara ismini kazıyan deli
Sen, o deliye üzülen yabancı
Ben, o yabancıya onu sevmediğini söyleyen cümle
Sen, o cümleye inanmayan şiir
Ben, o şiirin mısralarından süzülen sözcük
Sen, o sözcüğe can veren hayat
Ben, o hayatı yazan kitap
Sen, o kitabı okuyan âşık
Ben, o âşığa onu unuttuğunu söyleyen yalan
Sen, o yalana inanmayan gerçek
Ben, o gerçekte kaybolan bir kül zerresi
Sen, o zerreye sonsuzluğa kavuşan çılgılık
Ben, o çılgılığı terk eden bir ışık
Sen, o ışığa hapsolmuş bir aşk
Ben, o aşka karşılık vermeyen bir hayal
Sen, o hayali bekleyen bir umut
Ben, o umudu söndüren bir hayal kırıklığı
Sen, o hayal kırıklığında viran olan bir sokak

Ben ve sen
Ben, sokağı sevmeyen bir kedi
Sen, kediye sevdalı bir sokak
Ve sokak kediye serbest
Ne garip!

Musa ÖZ

SÖZCÜKLERİ ÇATINCA YANAK YANAĞA

Sözün ötesine geçeriz, sözcükleri çatınca yanak yanağa
Sanırsın dize uçlarında öfkeli bir gökyüzü çözer bohçasını
Yosmadır şiir, dünyalığını meyvesini bağışlar insanlara

Ulusal sözcüğümüzdür şiir ve yoksulluk, vurulan bir kuğu

Bir özveridir sözcüğe çatı aramak, yüzyılın tenhasında

Çok buğuludur sözcükler, yalnız ve yorulmuş bir kadın
sanki
Bir yolcu telâş ve tedirginliği kuşanır mor hırkasıyla
Şiir, boşluğu eğip bükür önce gözleriyle, sonra elleriyle

Besleyip büyütünce gönlümüzdeki hayvanı, büyür şiir de

Nerde doğar sınırimız, nerde batar, aşkı arar ilk önce

Sendeler içimizdeki rahvan kısarak, aptal bir dize hep
aklımızda
Sesi de gözleri de antik kent önlerinden gelirdi belki de

Fena kızdı ikisi de, biri nişanlım, biri şiir, heder eden
sözleri

Sözün ötesine geçeriz, sözcükleri çatınca yanak yanağa

Kerpiç kasaba şiirleri, ekler kendine kırların elâ
yalnızlığını
Sözsüz süssüz kır lalesi gibi sözcükler arar kendine
Yaz uzadıkça, yazdığım defteri, çıkar akşamüzü güneşe

Sahipsiz şiirleri ve gökyüzünü, sereriz örüntüler üstüne

Oysa kendimizin bilirdik bu utangaç, uçları çözükle sofrâ
bezini
Upuzun bu dünya, sözcük çakıl gibi çok, yeter hepimize

Fena kızdı ikisi de, biri nişanlım, biri şiir, heder eden
sözleri

Besleyip büyütünce gönlümüzdeki hayvanı, büyür şiir de

Nihan IŞIKER

BAŞKA BİR GECE

O yıldızların içinde yoktuk artık
Ne de o gökyüzünde
Ne yüzümüz vardı
Ne de söyleyecek sözümüz
Ne gidecek bir yerimiz vardı
Ne de sığınacak başka bir gece

Osman Serhat ERKEKLİ

Geçen Serap Aslı Araklı, ailesi ve babası Hüseyin Alemdar ile Sevil Avşar'la oturduğumuz eve geldi. Soyadı memleketi Trabzon Araklı'dan geliyor. Babası Hüseyin Alemdar'ı yetmişli yılların sonundan Kadıköy'deki kahvelerden tanırım. 1995'te seçilmiş şiirlerim "Yoksulluklar" ile beni unutulmaktan kurtarmış ve kendisi de yayıncılığa başlamıştır. 2000'de "Yeni Şiirler" adlı kitabımı neşretmiş; o yıllarda Hera adlı yayınevinden 56 şiir kitabı çıkarıp; birçok şairi edebiyata kazandırmıştı. Serap Aslı'nın eşi Tarık Bey Tunceli'li saygın ve olgun bir öğretmen. Serap da öğretmen. İlk iki şiir kitabı ile Yaşar Nabi ve Attilâ İlhan ödülleri almış.

Bu yeni kitabı "Dağ Resmî"nde üç şiirde modern gazeli denemiş ki çok başarılı. Diğer şiirlerinin hemen hepsinde; büyük çoğunluğunda "dağ" temasını işlemiş, tekrar etmiş ki kitaba bütünlük kazandırmış. Benim yaptığım gibi şiirlerine tarih atıyor, ayrıca şiirlerini yazdığı mekânları belirtiyor. Sadece Türkiye'de değil dünyanın çeşitli şehirlerinde yazmış şiirlerini. Altı yıl bale yapmış. Hem biyoloji hem edebiyat okumuş. Marmara Üniversitesi'nde Baki Asiltürk'ün öğrencisi olmuş. Eşi ile Aydın'da biyoloji okurken tanışmışlar sanıyorum.

Kendisini uzun zamandır takip ediyorum. Hususiyet ile *Akatalpa*'dan ve *Yedi İklim*'den. Ben de zaten o dergilerde yazıyorum. Has şair. Unutulacak bir şair değil. İki çocuğu var. Zeynep Asya ve Umay. Çocuklarını çok sevdik eşim Sevil'le birlikte. Ailesinin Gebze'de bir çiftlikleri var. Kimi şiirlerini orada yazmış. Babası Gebze'yi şiirlerinde "yokilçe" diye anar. Serap'ın dedesi Mehmet Bey Yeşilçam'ın ünlü sinema yapımcılarından, Alemdar Film'in kurucusudur. Şimdi çalışmıyor. Hüseyin Alemdar çektikleri Müslüm Gürses'in filmlerinin senaryolarını yazmış, birini de yönetmiş; kendisini Muhterem Nur'la evlendirmiş. Sinema dünyasında bilmediği yoktur. Serap da bir süre sinema ile alakadar olmuş. Türkan Şoray'ın kucagında bir fotoğrafı var. Bu yeni kitabı Pikaresk Yayınları'ndan, özenli bir baskı. İmge salatasına bulaşmamış; buluş ağırlıklı anlatımcı bir şiiri var. Son yılların şiirinde mühim ve özgün bir yeri var. Takip edilmeli. Bu yeni kitabını kuvvetle tavsiye ederim.

Yukarıda andığım modern gazelden birkaç beyitle son veriyorum yazıma:

"İmgelem dağları çağırdı beni gidiyorum
dil ile damak arasında ilmek ilmek şiir dokurum

Göz göz sahibini ele verir ya kalp dediğin
kalple gözün ışık çakımıdır şiir, işte ben oyum

İpekten şiir atkımı boynuma dolayıp erken erken
çıkarmam evimden. Aşk remilli bir cennettir boynum

Her sabah şarkılar türküler söylerim göğe yaslanıp
şiir benim kolsaatimdir, buğusunu göl diye okurum"

11 Ağustos 2025

UZUN KÖR ATLAR ÜLKESİNDE

Hiç bilemedim çocuktu kalbim
kaç çocuk kaç mermi eder
sorusunu sordum bin yıldır
yüzme gözüme bulaştı ölüm

Titreyerek uyanırdım
gördüğüm rüyalara inanır
sayısını bilemediğim mermilere
sayısını bilemediğim çocukları emanet ederdim

Hepsini toplardım koynumda
bir sığla ağacının damarında
uzanır ve alırdım ne varsa
bindiğim dal bir rüzgârgülüydü oysa

Kulağına fısıldardım sincapların
uzun ve kör atların ülkesinde
terkisine binerdim ölümlerin
ele avuca sığmaz çocuklarla.

Filiz Kalkışım ÇOLAK

BANA BENİ GERİ VER

bana beni geri ver
yaşama sevincimi deliliklerimi
diz boyu
yankılandıkça çoğalan gülücüklerimi
bana kalbimi geri ver

kırık da olsa sana çıkan hayallerim vardı
usturalar savrulsa da o hayallerime
bilensem de bıçkınlığında
bana sana çıkan hayallerimi, geri ver

mavisi bozuk bir plağa çalsa da
tutkularım vardı benim

içimde açıldıkça ısınan gelincikleri heyecanlarımın
tan kızılı saçları güneşlerimin
bahtıma eğilen sevdan vardı
gönlüme süzülen sözlerin

hani nerede şimdi
gecelerime doğan gözlerin
tenime tutunan çiyleri kirpiklerinin

bak yarıyı buldu ömür
böyle mi gireceğiz son deme
avuçlarımı yakan gözyaşlarımla mı
sensiz mi

bana beni geri ver ne olur
kırık bir tabut gibi omuzlarda giden gençliğimi
bana kalbimi geri ver!

ŞİFACI

Bir insandı
Yaralı ve şifacı
Rahman ve ekicilik zamanları

Ata kalbi gibi
Beldesinin ışıǵı
Görmüş İsa'yı
Muhammed Mustafa'yı

Esirgemiş Tanrı
Saadetini ve tabiatını
Ona bakmak temizler insanı*

Dinini göstermesi örneğın
Bahçedeki çiçekler gibi

Denmiş onun için:
Çağın yedi bilgesinden biri
En eskiler, en öncekiler gibi
İyi

Bir güneş kentli
Şimdi yalnız kuşların bildiğı

Tanrı'sı ona çatı
İnancı baca
Yaşamış
Toprağı salkın
Evi aygan

Etmeden nâfileyi kıraat
Çevirmiş doğadan
Kitap sayfalarını

Bilir
Hangi varlık hangi kitaptan okur
Serçeler, taşlar, hanımelleri
Mikail'dir öğretmenleri

Dili inmişlerin dili
Helâl hayatın iksiri
Zihni sema denli açık
Kıvanç veren öğütlerle
Güzel sözün gökten geldiğine

Çayır çemen muradına göre

Rab'la, gökle, yerle
Kanıtlayarak kendini
Söylemiş yazmış

Etğın evinde
Hem Muhammedî hem felsefi
Vezni
Tüm kavimler için metafizik dersi

Sıkça Yaradan güzel dermiş
Bu nedene dünyada kalışı
Rızkından akan selamette
Kazancı doğanın bağışı →

AİLE YILI

*Hadi çocuklar her şey sizi bekliyormuş
Ben her şeyi unutmaya hazırım
Ece Ayhan*

Arif Balaban çaldı ben söyledim, iyi de söyledim
aile yılı hatrına gençleşip daha bir kendim olmalıyım
varsın kalbimin detone hali yüzüme yürüsün
hayat daha bir üzerime gelsin ne umurumda
evliler balayına katılmalıyım dik yaka tek tabanca
Maçkalı Volkan ile Siirtli Özkan arası bu sesimle
Hüseyinim geçiyor gençlik çağları türküsünü
öyle bir ağlatmalıyım ki gençliğim gelmemeli arkamdan
bir tek kendimi vurmali parabellum tabancam

Gençliğimin boynu bükük ilçesinde unuttum curamı
farzımuhal enstrümanlı söylüyorum ezgilerimi
hem çalıyor hem de terütaze söylüyorum fena mı
modern şiire türkü formuyla ağlamak katmak bu olsa gerek
işte aile yılına da şiir yılı demek istedim bu halimle
sivil ve sivri uçlu içim ki davacı olacak bana ölünceye dek
ah, devlet ve tabiata rağmen insanoğlu babasız doğuştan
aile yılını sipsivil bir Ece Ayhan şiir yılı yapacağım
birazdan

Aile yılına şiir yılı kromozomlarımla birkaç çocuk da
ben bahşedebilsem keşke. Heyhat kızım dediğim de
oğul bahsinde sınıfta kaldım hep, hiç ağlamasam da!
oğulkız içim nikâh tazele ve hemen öl diyor, vaktidir--
öyle mi, aile yılı üzerine şiir yılı zehri dökmenin vaktidir:
devletim ve ülkem nezdinde özenle ve tabiatım gereği
işte çizdim aile yılının üzerini, nezleli Ece Ayhan'vari--
bence bu ad kalıcı olmak adına biraz daha iyi:
Nezleli nevroitik şiir yılı!

Yokilçe Gebze, 12 Temmuz 2025

Ses sahibi fitrat sahibi
Âsa sahibidir
Kıblesine, ruhuna
Çatıdaki sabahına
İnanır
Daha büyük olanın yanında küçüklüğüne
Huyuyla suyuyla
Allah, vehmini giderendir

Katmadım, anlattım
Dünyanın yedi harikası
Bu tasviri
Kalbi nebiler gibi doğru
Firuze sesi,
Temiz fikri, temiz benzi

**Serap Aslı Araklı'nın bir dizesinden...*

ŞAİRDEKİ ALGISAL VE SOSYAL ETKİLERİN ŞİİRE YANSIMASI

Hasan EFE

Algısı yüksek ama sosyal alanı daralmış bir şair, iç dünyasının zenginliğiyle kendini aşır şairini ilmik ilmik işler.

Yaşamı boyunca bulunduğu yerden hiç ayrılmamış olan Fuzûî buna bir örnektir.

O, kendi şairliği ile ilgili bilgi verirken şiirleri ve düzyazılarıyla da açıklar bu durumu.

“Fuzûî, şiir sevgisinin kendisine ezelden bağışlanmış olduğuna inanmaktadır. Şairimiz bunu Türkçe Divanı’nın mukaddimesinde şöyle dile getirmektedir.

‘Benim ki sahife-ı cıbilletimde bidâyet-ı rûz-ı ezelden kıl-ı kaza harf-ı muhabbet-ı nazm rakam kılmış ıdı ve hadika-ı hulkatımda bidâyet-ı fitratdan tohm-ı meveddet-ı mevzûniyyet ekilmiş ıdı.’ (Benim yaradılışımın sahifesinde kaza kelamı ezelden beri şur[nazm] sevgisi yazısını yazmıştı ve tabiatımın bahçesinde ölçülülük, guzellik sevgisi tohumu ekilmiş ıdı.) ”

(Fuzûî’nin Poetikası, Muhammet Nur Doğan, İlmi Araştırmalar 2 İstanbul 1996, Dergi Park, [#85679] - 7347.pdf) Not: Alıntıda sesli harf i,ü’ler kaynaktan okunduğu/görüldüğü gibi aktarıldı ve ı,u şeklinde yazıldı. Bilgisayar kaynaklı olabilir!

Her ne kadar şair / şairler kendilerine farklı değerler yükleseler de sonuçta onlar toplumun diğer bireyleri gibi sosyal birer varlıktırlar. İçinde bulundukları çevrenin koşulları, dönemin politik, siyasi yapısı ile ekonomik ve kültürel sorunları onları da sarıp sarmalar.

Sosyal alanın daralıp genişlemesine göre yaşamlarına yön verirler.

Algıları sıradan kişilere göre daha yüksektir. İç dünyaları, çevreyle ilişkilerini daha güçlü olarak şekillendirip dışa yansıtabilir.

Örneğin Aşık Veysel.

“BENİ HOR GÖRME KARDEŞİM

Beni hor görme kardeşim
Sen altınsın ben tunç muyum
Aynı vardan var olmuşuz
Sen gümüşten ben sac mıyım

Ne varise sende bende
Aynı varlık her bedende
Yarın mezara girende
Sen toksun da ben aç mıyım

Kimi molla kimi derviş
Allah bize neler vermiş
Kimi arı çiçek dermiş
Sen balsın ben de cec miyim

Topraktandır cümle beden
Nefsini öldür ölmeden
Böyle emretmiş yaradan
Sen kalemsin ben uç muyum

Tabiata Veysel aşık
Topraktan olduk kardaşık
Aynı yolcuysun yoldaşık
Sen yolcusun ben bac mıyım ” (www.antoloji.com - yazım, noktalama alıntıda gibidir.)

Bu yansımayı birkaç başlık altında ele almak gerekir.

Salt şair ve diğer sanatçılar değil ilkin bütün bireyler, bilerek ya da bilmeyerek de olsa birbirleri ve doğayla sürekli bir iletişim, etkileşim halindedirler. Biri başka, diğeri başka bir havayı solumaz.

Çevreden hepsi etkilenir.

Dünyadaki bir savaştan da...

Aynı ortamı paylaştığımız için bulunduğumuz sınırlar; çember, daire ya da alandaki herkese, biz hiçbir şey yapmadan üzülmeye ya da sevinme hissi yayılır, ulaşır ve bulaşır. İsteğimizin dışında gelişir bu.

Kaçınılmazdır.

Algı seviyesi yüksek olan birey / bireyler bundan daha çok etkilenir. Şair (bütün yaratıcı sanatçılar, bilim insanları) bu etkileşimin dışında yer alamaz. Yani “sosyal bulaşıcılık” tan onlar daha çok etkilenir.

Sosyal bulaşıcılığın etkisini bütün bireylerde görebileceğimiz gibi şairlerde bu çok fazladır.

Yusuf Çağlar’ın şu şiiri buna güzel bir örnektir.

“öyle
güneş
günün ortasında
oysa ben
nasıl da yorgunum
öyle, yokluğuna bakmadan!”

(Yusuf Çağlar, Güldüğün Yerlere Göçelim,
Artemis Dergisi Homeros Dizisi, Ağustos 2024, 1.
Bas. www.artemisdergisi.com.tr)

Sosyal bulaşıcılığın etkisi yargı geliştirirken de görülür.

Hepimizin aklı karşılaştırmalar üzerine kuruludur. Bu Veysel’in şiirinde oldukça belirgindir.

Genellikle yaşamda bir taraf tutarak var oluruz. Günlük hayattaki tartışma ve açıklamalarda bir tarafız. Bunu bilimde de görürüz. Bir makale bir başka makaleye atıfta bulunur. Bir sanatçı diğer sanatçının yapıtlarını ele alırken taraf da tutabilir. Burada taraf tutmayı kaba bir söylem olarak almadığımızı açıklayalım.

Söz gelimi İkinci Yeni şiiriyle ilgili bir sözümüz varsa, onunla ilgili bir şeyler hoşumuza gitmişse açıklamalarımızı karşılaştırmalar üzerinden yaparız. Bu süreç bizde bir yargı oluşturur. Bir şeye inanmak için çaba gösteririz. Bu doğal bir işleyiştir.

Yargı, oldukça iyi ve gereklidir.

Örneğin yazdığı şiirde başarılı olacağı, romanda ödül alacağı, oluşturduğu projede dereceye gireceği, tuttuğu futbol takımının maçı kazanacağı inancı...

Bütün bunlar yargının bir sonucudur.

Bizler yargı ile yaşamda bulduğumuz boşlukları doldururuz. Eğer bu inanç olmasaydı, yani bu boşlukları doldurmasaydı insan olma yetimizi yitirir, boşluğa düşerdik. İşte bütün bu boşlukları yargı ile doldururuz.

Bu da bizi anlam arayışına götürür, yaşam algısının oluşumuna ve gelişimine.

Öte yandan hayallerin genişlemesine katkı sağlar.

Böylece yaşam tecrübelerimiz şekillenir. Bütün bunlar yargıların getirileridir. Ayrıca yargılı olduğumuz şeyler bizi gerçekçilikten yana gösterse de bu bizim doğru bilgiye, tecrübeye hakim olduğumuz anlamına gelmez.

Bütün bunlar şairin / şiirin ayakta kalma uğraşılarıdır.

Bunun için birliğe, bütünlüğe gereksinmek kaçınılmazdır.

Doğanın oluşumunda bütün canlıların birbirlerinin sınırlarına saygı duyarak, birbirini görerek ve gerekli yerlerde birbirleri ile ortaklık kurarak ayakta kalabilme uğraşı göz ardı edilemez.

Şair de şiirini kurarken sosyal etkilerden arınıp yargıdan uzaklaşarak anlam arayışından kaçınılabilir mi?

SON HAMLE

Tüten sözcüklerle çizdiğim sokağına üflesem hasreti
kaç şehir sonra yakar seni ateşi

duygularıma ilgisiz bakıyor
seni aradığım çerçevedeki küskün anılar

adı olmayan bir sandıkla balkona yığılmış
öyküsü biten düşler

söyle bana
o serçe şarkı söylemiyor artık neden
sarmaşık salkımlı pencerede

anahtar deliğine hipnoze
mütecessiz komşular da karışmış efsaneye
ağlıyor
yokluğun çentiklerini taşıyan duvarlar

birbirini bulmak için bekler mi iki bakış
hangi yol ayırabilir bizi
ne haddine
kambur toprağın taşın

ıskaladığımız geleceği getirecek
şen şakrak şarkılarla
Galata Köprüsü altındaki balıkçı tekneleri

yola çıktı gelmekte güzel günler
bekle
benden önce gördüğün kapı önünde
Sevdalar çınlayacak nû süzülen odalarda
bir sonraki ilkyaza.

22**HER GECE**

Bana parmak sallıyor her gece
yatağımin ucundaki geveze,
iri ve korkunç sesiyle, sen diyor
Yanlışsın tuhafısın soğuksun
ve avaredir yabani ruhun
üstelik bisiklete binmeyi bile bilmiyorsun
Baban da sevmedi seni bunu hiç unutma
hem ellerin büyük dizlerin yara
ışıldasan da bakmayacak sana bu sema
bil ki görülmez senin ebedi sırrın
Açma içini; hep kapa kapa kapa.

Beni sıkıştırıyor her gece, neden
kalbimdeki bu hoyrat hergele:
kapıları kilitle kapıları kilitle kapıları kilitle
Bu dünya koca bir yetimhane

10 Mart 2025 03:05

GEÇMEK VE GEÇMEMEK ÜSTÜNE

çoktandır kalem koklamak ister ellerim
bir gök çizmek istemez de
düzgün döşenmiş fayanslardan bahsetmek ister;
su dökülünce kendiliğinden oyuğu bulan düzgün
fayanslardan
bir şiir de yazmak ister, korkusuz bir şiir
barışı isteyenlerin sözleri gibi
çokça sağaltıcı şeylerin bir yerlerinde geçtiği
-içinde sen geçme ne olur-
boya kokusu geçsin içinde
bir odanın kapısının konuluşu yanlış bulunsun da
onun yerini değiştirmek geçsin
fayans yapıştırıcılarının kalitesi üzerine birkaç fiyat da
geçsin;
-ama sen geçme ne olur-

saçına aklar düştüğü için kendini beyaz sanan
zenci bir duvar ustası geçsin
siyahı değil de zenci dediği için kendine kızan bir şair de
geçsin
usta duvarı örerken seni düşünmesin

babasını özleyen bir kız geçsin içinde
ağlasın o kız babasına; ama
kimseler gözlerinin orasına basmasın
kocasından gizli çocuğunu benzetsin babasına
böyle acılar geçsin o şiirde

kürtler bile geçsin, kendine şanlı bir talih arayan,
sarışın doğup, esmer büyüyen kürtler
ölülerini düzenli olarak tarihli yazılarla hatırlayıp,
niye öldüklerini unutanlar geçsin

bahçeye dikilmiş bir defne ağacı da geçsin
yavaş ve güzel büyüyen
-sen geçme ne olur-

sağ elini anne karnında unutan ömer geçsin ama o şiirde,
oğlum olan.
sağ elinde kılıç sallamasın da şiirler yazsın
sağ elini kullandığını görsün dünyadaki gözüyle annesi
mutlu olsun, bağışlanmış bir hak olarak

ali geçsin bir de, herkesin aslanı ali
dedemiz olarak ama
-dedem, ellerini şükür hizasında tutarak: ‘ali soyundanız’
derdi hep-

şiirin en güzel yerinde babam geçsin
ondan daha da güzel yerinde annem
ortalarında kardeşlerim geçsin
ben yukarda bir yerlerde ‘şair’ olarak geçmiştım zaten.
o kadarı yeter
peygamberin cenazesini kendisi için bekletenler geçmesin
-sen de geçme ne olur!-

YAĞMURLAR YAĞMASA...

Emin ORHAN

Yakınıp yıkınan biri değildim.

İsteklerim olmadı değil, onlar da belli bir ölçüdeydi. Kimi gerçekleşti, kimi ertelendi, kimiye unutulup gitti. Bunların hepsi zihin, beden, duygu ve düşüncelerimden akıp geçti. Hiçbir zaman Tanzanya'ya gidip bir süre yaşamak istemedim. Bir arkadaşım çalışmak için gidip iki yıla yakın orada kalınca heyecanlandım.

Geri döndüğünde Tanzanya ile ilgili anlattıklarını severek dinledim.

Şimdi ülkemizin topraklarındaki bir başka yerde yeni tanışlarla görüşüp konuşuyorum bu tatilde. Kimilerinin konuşması ilginç gelse bile çoğu yavan yayvan laf edip zamanlarını tüketmekle kalmıyor, benim de zamanımı alıyor. Pek yakınmasam da on on beş gündür böyle geçiyor zaman temmuzun ortasından beri.

Biraz okumak istesem de bölünüyorum.

Kitabı açtığımda bir telefon ya da kapı sesi... Ardından bir isteksizlik başlıyor.

Bulunduğum yerde televizyon da yok. Sağdan soldan, bir de radyodan dinlediğim haberlerle irkiliyorum.

Yanan ormanların haddi hesabı yok.

Bir canlı; insan, ağaç, bitki, ot, börtü böcek bu kadar mı değersiz? Bu kadar da umarsız olur mu insan? demiyorum.

Yaşıyoruz, hep birlikte yaşıyoruz.

Geri gelecek mi bunlar? Hayır! Koca bir hayır.

Birçok çam kozalağının oluşturacağı binlerce tohum yok olup gitti.

Evler yandı kül oldu!

Şimdi bu evsiz, yurtsuz ve yuvasız insanlar kim bilir ne acı içindedirler. Ne yer, ne içerler? Unutulup gitti.

Şimdi yansam yakımsam kime yarar?

Koca Afrika'daki Tanzanya'da bile böyle bir vahşetin yaşanmadığını işitince acılarım daha da arttı.

İçimde bir belirsizlik alıp başımı gidiyor. Önüne geçmeye çalışsam da engel olamıyorum. Yine de bir başka ses yükseliyor içimden iyiye, güzele yönel diye. Öyle yapmaya çalışıyorum. Biraz daha iyiye atıyorum adımlarımı.

Havanın sıcaklığı gün be gün artıyor, buna karşın bırakmıyorum kendimi. Çünkü bir süre sonra buradan ayrılacağım. Önüm orman, yanım dağlık engebeli bir tepe. Düzenli su olmasa da içeceğimiz suyu yakın bir kaynaktan karşıyoruz.

Her su almaya gittiğimizde çeşmenin duvarına konmuş sarıkl bir dede resmini görüyorum. 1891 doğumlu...1974'te ayrılmış yaşamdan.

Bu topraklarda doğmuş, Yemen'de yedi yıl esir kalmış. Çanakkale Savaşlarına katılmış... dönüp topraklarına gelince yol kenarlarına, dağ ve tepelere birçok çeşme ve havuz yaptırmış. Diğerlerinin kaynakları kurumuş. Bir bu çeşmesi binlerce insana can veriyor.

Ölmeden önce de çocuklarına vasiyet etmiş; bu çeşmeye iyi bakın, diye. Şimdi torunlarının çocukları ilgileniyorlar...

Bir yandan yanan ormanlar, kurutulan su kaynakları ve diğer yandan böylesine canlı, içten çabalarla uğraşan insanlar.

İşte iç sesimin gördüğü canlılık bu.

Termometrenin 50-55 dereceye yükseldiği buralarda, böyle su kaynaklarıyla can bulup okumaya çalışıyoruz. Tatil bitince dönüp dolaşıp varacağımız yer koca başkent, Ankara.

Bu koca başkent soracak mı bana, ne yaptın ne ettin yaz boyunca? diye.

Mustafa OĞUZ

KONUK

Kendini konuk et kendine

Bırak herkes dışarıda kalsın

Uzak kalsın dünya

Uzak kalsın

Kansız ve gamsız insan

Kendini deryalara sal bu akşam

Maviyle dolsun için

Bırak

Geride kalsın

Maskeli balolarda oynayan

Dur, kendini al kendine

Anlam kazansın yeniden

Yaşam

Su, su olsun avuçlarında

Ay ışığında yıkansın zaman

Şerif TEZGÖRENLER

HANIMELİ

Susmak gecenin kabulüdür

Belki bir çılgılık bozar sessizliği

Konuşmak sabahın iltifatıdır

Aydınlık zamana inat sus pus dilin

Yakın uzaklıktan

Söz üşür su soğur tuzaktan

Yalın kat kelimeler alır şehvetin yerini

Şehvet ki anavatanıdır gecenin

Bir ılık tohum sabahı

Gecede ay ve gökkuşağı

Vücudundan yansıyan yağmur sonra

Kokusu yoğun kıvam bir hanımeli sabahı

Kucağımda baharın yaz düşü

Niye sorsun. Herkesin derdi başından aşkın. İş ve yaşam karmaşasında insanlar ayakta kalma uğraşı içindeler.

Ben yine de anlatayım neler yaptığımı.

Önce kalacağımız evin bahçesini temizleyip kuru otları toplayıp attık. Elektrik tellerine yakın olan ağaç dallarını görevlilere kestirdik. Çevredeki tanışlarla merhabalaşıp söyleştik ve Ankara'dan getirdiğim birkaç kitabı; *Palandöken* – Üstün Dökmen, *General Uçtu* – Mehmet Zaman Saçlıoğlu, *Güldüğün Yere Göçelim* – Yusuf Çağlar, Hikayeler – Kafka... vb kitapları okudum.

Akşamları da birer gıdımlik suyla canlı kalan ağaçlara derman olmaya koyulduk.

Biz buradan ayrılınca bu ağaçların bakımı ne olacak kaygısı aldı yürüdü şimdiden.

Şu günlerdeki yakınıp yıkınmam bundan!

Bir de “Yağdır Mevlam Su” dileklerimi artırır oldum.

Dilek BAYRAM

GİZİL

Eriyen sabunun dağılan parçalarının da temizlemediği
lekeyi kâğıt kesici parmaklarla çitiledi
Yaka iğnesini düşürmüş biri, yer altında arıyor
Gitmediğim mezar taşlarının sayısı göz kırpan yıldızlar
kadar çok değil, kahve soğudu kalabalık dağılsın diye
beklerken
Küme küme bulutları benden başka izleyen yok ne kadar
izlediğimi bilmiyorum bulutlar da izlendiğini bilmiyor
Yer altından seslendi yaka iğnesini bulan biri
Gösteri yasak, yürüyüş yasak, slogan atıyor arada
güvercinler
Isık çalabilirsiniz dedi güruhtan bir ses.

Yanağına değip geçen yağmur damlaları doluya
dönüştüğünde hatırlattıklarından çok unutturdukları
Ağızındaki şeker boğazına kaçan biri, denizde çırpınıyor
Rengi solmuş fotoğrafların arkasına düşülmüş notlar,
tarihler, şehir isimleri; okunmuyor. Okunacak halleri kalsa
idi bir çift yakın gözlüğü
Salyangozun izini takip ettiğimi bilen yok gezgin bir
salyangoz, çok yol kat eden sokak boyu
Deniz altında balıkların ağızında şekerler, balıkçılar uyuya
kalmış beklerken
Yokuş aşağı kanatlanmak yasak, vızıltı, ısırmak, sokmak
yasak, çığlık çığlığa insanlar
Ne diyeceğinizi bilemiyorsanız: uydurabilirsiniz dedi
arzuhalci yazdıracaklarınıızı.

Ahmet UÇAR

SORU

Hey Siri!
-hı hı

kalbimin kırık pencereleri
karanlık bir sokağa
bakıyor

hiç var olmamış
birilerinde harcamışım
düşümdeki panzehri

şimdi
gerçekliğin soğuk elleri
tenimde dolaşırken

söyle
nerede bulabilirim
her şeyi unutacağım
o yeri

- bu konuda emin değilim

boş ver
yok zaten beni anlayan biri

Gülçin Yağmur AKBULUT

KIRILGAN

Göğsümün güvercinleriyle
su sızmaz aramızdan

Kem gözlerin uzağında
öyle bir bahçedir ki o

Bir ben duyurum
yer altı sularının sesini

Ömrümle oynayan
içli türkülerini nar'ın

Uç veren asmaların dalları
kırılır korkusuyla

Sabahlara kadar uyumadığım
söylesem, anlaşılır mı?

Bu yüzden kıskancım ve de yalnız
aşkla sağaltıyorum yaralarımı

Gülsüm IŞILDAR

ADAM OLMAYACAK ÇOCUK

Ben de, aklımdan bir harita çizebilirim,
gümüş dağlarla çevrili yeşil bir deniz
ıslak gözlü toprak, yükselen bulut kokusu,
kendi yıldız falını gören herkes
duyumsarken, kalbinin görüntüsünü
yüzümü şekle dönüştüren ayna,
tanıdık gelen her şeyi kaybettirir de
içimden uzanıyor çocukluğum
boy atıyor alabildiğince gür,
bilirim içimden dışıma uzanan törpüdür
ama en çok azalırken birikir...

Anılarla urgan çekme yarışında
sek sek oynayan harflerimi
dügümleyen karınca duaları,
üst üste koyunca yapı taşlarımı
birini çekince düşüveriyor öteki
yaşlı bir çocukluktu benimki,
başkaları neden kendimden önce gelirdi?
neden, çok sevdiğim şeyleri yemeden
ayırırdım kardeşiminkini?
neden, hep başkaları için kırdım kalbimi?

Tanrı hiç yanıtlamasa da
zekâ kamaştırır bilmececerimi,
geçmişten kaçamıyor gelecek
yazdıkça acıtıyorum kendimi,
çocuklar bu kadar olgun olmamalı
kırdığım camın parasını ben
ödemeliyim diye tutturmamalı,
yeni önlüğü hak etmedim ki
dememeli sınıfta kalınca...

BARIŞ ŞENTUNA'NIN KLAROS YAYINLARI'NDAN ÇIKAN KİTABI “SANRI” ÜZERİNE SÖYLEŞİ

Ayfer KARAKAŞ

A. K; Kitabın fiziki özelliklerine baktığımda kapakta 5 yaşındaki kızınız Duru'nun çizimiyle karşılaşılıyor. Çok güzel... Mutlu ailenin sırlarını elbette sormayacağım. Fakat mutlu bir ailenin şiir yazmaya dair etkisi üzerine neler söylersiniz? Acıdan, hüzünden, karanlıktan beslenen bir şair olarak soruyorum.

B. Ş; Bu çok güzel ve önemli bir soru. Teşekkür ederim. Duru o resmi yaptığında 5 yaşındaydı artık 7 yaşında. Şiirlerime direkt etkisi var “Dupduru” gibi ya da diğer kızım “Doğa” eşim “Esin”, birinci şiir kitabımın ismi “Esinti”. Kanımca şairin karmaşık aklı iç içe geçmiş rizozomatik yapılardan oluşuyor. Şuna buna şiir yazmıyor şair. Deleuze'un -ki benim şiirimde en çok etkisi olan filozoflardan bir tanesidir- “Klinik ve Kritik” kitabında (Norgunk Yayınları, 2007) Edebiyat ve Yaşam makalesinde şöyle der: “Yazmak anılarını, yolculuklarını, aşklarını ve yaslarını, düşlerini ve fantazmlarını anlatmak değildir.” Sonra da devam eder: “Ben deme kudretini elimizden alan bir üçüncü şahıs belirlediğinde yazmak başlar.” Bu anlamda benim üçüncü şahıslarım ortaya çıkıyor, en azından şimdilik böyle düşünüyorum.

Sorunun ikinci kısmı yani hüzünden, karanlıktan beslenmek hususunda şüphesiz, şairin karanlığa, yalnızlığa düşmemesi imkânsız. Mevlana'nın da dediği gibi, “Dostlarım yabancıya dönuştü.” Fakat bu yabancılığı ve yalnızlığı kime ve niye anlattığımız gene önem arz ediyor. Boğaziçi Felsefe Bölümünde okurken Cevat Çapan hocayı takip ediyordum. Bir gün bir şekilde sohbet etme fırsatımız oldu. Şiir yazıyorum, dedim. Kendisi o zamanlar Adam Yayınları'nın genel yayın yönetmeniydi. Getir bana şiirlerini, dedi. Taksim'de bir ara sokaktaydı. Üstü deri kaplı ajandamsı bir deftere yazıyordum. Göttürdüm. Biraz inceledi; bir hafta sonra aynı saatte gelirmisin Barış, dedi. Tabi hocam, dedim ve gittim. Bana şunu sordu. “Çok güzel yazıyorsun, müthiş bir imgelemin var. Fakat şu soruya cevap bulmalısın. Neden bu kadar karanlık ve iç karartıcı? Bu yazdıklarını kim niye okusun?” Çok teşekkür ettim ve çıktım. Bu soruyu uzun yıllar düşündüm. Şiir yazmaya tabii ki devam ettim. Lakin ne zaman şiirlerimin bir karanlıktan çıkmaya, ileriye doğru bir adım atmaya başladığını gördüm; o zaman okuyucu ile buluşma vaktinin geldiğini anladım.

A.K: “Mavi” şiirinizde akan yaşlar, uykusuzluğun sarhoşluğu, çocuksu sarılışlar...vb hep mavi tonlarında. “Bir renk değildir mavi, mavi huydur bende” diyen Edip Cansever'i de göz önüne alırsak “mavi” başka nedir?

B.Ş: Harika bir soru. İnsanı düşünmeye teşvik ediyor. Cansever usta tabii ki ustalığını konuşturmuştur bu dizesinde. “Kendimi mavi hissediyorum” aslında bir deyimdir İngiliz dilinde. Kökleri Shakespeare'e kadar uzanır. Aslında melankoli ile ilişkilendirilir o kültürde. Bizim edebiyat dünyamızda Servetifünun, maviyi çok kullanır. Onlar da depresif bir ruh halini anlatırlar. Öte yandan Nazım'ın mavisini bilmeyen yoktur. Halka bu kadar yayılabilen mısraları kaleme almak inanılmaz bir ustalık seviyesidir. “Motorları maviliklere süreceğiz”. Öte yandan benim hayran

olduğum mavi ise – belki de sosyoloji ile olan münasebetimden dolayı- Türk şiir tarihinin kanımca yazılmış en güzel şiirlerinden birisi olan Cemal Süreyya'nın Göçebe şiirindeki mavi, inanılmaz bir mavidir. “Ve balyozla vursalar mısralarına / Soylu bir demir sesi yükselir / Soylu büyük ve mavi bir demir sesi” Bu dizelerin başında Süreyya şiir arayıcısına inanılmaz bir umut verir. “Ey şiir arayıcısı ey esrik kişi / Şu son dönemecini de aşınca gecenin / Doğacak gün artık gündüze ilişkin değil”. Benim görüşüme göre şiiri okuyan onu tekrar yazar. Bu anlamda şiir okuyucusu da şairdir aslında. Bu tartışma çok eskiye dayanır. Ta Sokrates'e kadar. İon diyalogunda Homeros'un şiirlerini okuyan bir şiir ustası, kendini Homeros kadar iyi görür ve Sokrates bunun aksini ispat eder. Lakin burada şimdiki zamanın ruhu ile dikkat edilmesi gereken husus, şiir okuyucularının kalmamasıdır. Sizin de belirttiğiniz gibi şiirinizde “Deliliğimiz silahımızdır”. Bitki örtüsüne dönuşen beton şehirlerde hâlâ mavi olarak görebildiğimiz bir gökyüzü bir de deniz kalmıştır. Şüphesiz şiir okuyucularının yok olması, yaşamaya mecbur bırakıldığımız hayatlarla ilgilidir. Düşünün ki Antik Assos'ta yaşıyoruz. Akşam bir şiir okuyucusunu dinleyeceğiz, Agora'da Aristoteles'e rastlayacağız, bir tiyatroya gideceğiz. Oysaki günümüzde her tarafımız ekranlar ve gerçekten daha gerçek olan hiper-gerçeklik ile donatıldığından ne yazık ki çok vahim bir noktadayız. Sezen Aksu'nun Begonvil şarkısında dillendirdiği gibi “kaç kişiyiz savunan sevdayı” durumuna düştük maalesef.

A.K; “Nazım” şiirinizde “Ahh bir anlatabilsem ne kadar yok olduğumuzu/ Her gün ürettiğimiz çöp olduğumu” dizelerine rastlıyoruz. “Çöpümüz”... Çöpleşen karakterler, çöp kutusuna dönen ruhlar üzerine neler söylersiniz?

B.Ş: Burada da aynı düşünce akışına devam edelim isterseniz. Çok ama çok basit bir soru “Ne üretiyoruz?”. Çocuk dışında. Çöp, dışkı? Bu soruyu kendimiz için sormayalım, bütün etrafımız için soralım. Etrafımızdaki insanlara bakalım, ne üretiyorlar kendilerine özgü? Maalesef kapitalizmin bizi getirdiği nokta artık bu. Bir deliliğimiz kalıyor geriye sizin de bahsettiğiniz üzere. Yine Deleuze, Kapitalizm ve Şizofreni kitabında şöyle yazıyor: “Divana uzanmış nevroitikleriz. Şizonun gezintisi bundan daha iyi bir model.” Şairler aslında bu gezintiye bir davetiye sunuyorlar. Aklın sınırlarını zorluyorlar, dilin sınırlarını zorluyorlar. Sanatçı şüphesiz sıradan bir hayat yaşıyormuş gibi gözükse dahi aklının içinde fırtınalar kopar ve aklını sosyal medya, tekrarlanan içerikler gibi kapitalizmin bizi tüketme şekillerine kaptırmayacak kadar deli olmalı. Yüzüklerin Efendisi, Zaman Çarkı, Taht Oyunları gibi kitapların yazarlarını bir düşüünün. Günde 3-4 saat sosyal medyada dolaşmayacakları aşikâr. Adeta yeni bir dil, yeni bir dünya üretiyorlar. Tabii ki oturup böyle bir eser ortaya koyalım, demiyorum. En azından Serbest Zamanlar Sosyolojisi kitabımda ayrıntı ile anlattığım, serbest zamanımızda belirli bir sanat kalitesini yakalamak kanımca ayrılan insana bir başkaldırı olarak, başlangıç olarak bile yeterli.

A.K: “Geri Dönüşüm” şiiriniz, “Çiçekler yağsa bokaAn dünyaya/ “A” seslisinde “off” iç çekişi” dizeleriyle başlıyor. Dünyaya karşı pesimist bir serzeniş barındırdığınızı hissettim bu dizelerden. Dünya nasıl bir yer olmalı ya da başka bir dünya mümkün mü?

B.Ş; Şüphesiz. Çocukların öldüğü, öldürüldüğü bir dünya asla güzel bir dünya değildir. Çocukların tepesine bombalar yerine çiçeklerin yağması gerekmez mi? Hangi savaş haklıdır, gibi pek çok felsefi soru bu sonuca ulaştırıyor beni. Dünyanın nasıl

bir yer olması gerektiği son derece felsefi bir soru. Bu sorunun içerisinde çıkmıştır aslında filozoflar. Platon gibi daha pek çok filozof bunun için yazmıştır. Lakin beni felsefeden sosyolojiye iten şeylerden bir tanesi bu oldu akademik yolculuğumda. Şöyle bir yer olmalı şeklindeki -meli/-malı şeklinde biten cümlelerin ne yazık ki bir karşılığı yok. Daha da basit anlatalım insanlara, gençlere özellikle nasıl bir sevgilin olmalı diye sorduğumuzda size ideal bir tipten -arketip-bahsederler. Ama gerçekte bir sevgilileri olduğunda bunun ideal bahsettikleri tipten çok ayrı olduğunu görürüz. Bizi o seçime iten ne? Biz her ne kadar nasıl olması gerektiğini söylesek de neden o şekilde tezahür etmiyor. Burada tabi en zor eşik, romantikleştirme ve idealleştirme. Bir güzellik yarışmasında -ki tümünden karşı olduğum bir şey- seçilecek kişilere sorulan sorudaki cevaplar da filozofların verdiği cevaplar gibi. Savaşlar olmamalı. Tamam ama oluyor. Şiddet olmamalı. Tamam ama oluyor ve artıyor. Burada sanırsam neden oluyor, nasıl oluyor soruları üzerinden geliştirilebilecek sosyal politikalar, bu işin tek çözümü. Belki ben de romantikleştiriyorum lakin burada şairlerin farklı bakma gücünü kullanmalıyız. Neşet Üstadın dediği çok net “Doyulur mu, doyulur mu? // Canâna kıyılır mı? // Canânına kıyanlar // Hakk’ın kulu sayılır mı?” Sanatçının açacağı kapıyı bu anlamda çok önemsiyorum. Sanattan başka neyiz kaldı ki?

A.K: “Kadem” şiirinizde “Fakiriz işte/ borcumuz yok/ Akşam üstleri birbirimizin gözlerinin içinde gülüşünü/ bekleyecek kadar fakir” dizeleri yer alıyor. Bu dize aynı zamanda bir aşk tanımını da barındırıyor. Haksız mıyım?

B.Ş: Şüphesiz. Kanımca aşkı tanımlamak haddime değil. Aşkın suretleri ve tezahürleri çok ve çeşitli. Bu sebepten şairler, yazarlar binlerce yıldır yazıyorlar. Burada en önemli kavram sanırsam “biriciklik”. Yani senin aşkını diğerlerinden ayıran ne? Ya da sana öğretilen aşk ile mi yaşıyorsun ya da başka bir dünya mümkün mü? Yine az önceki cevabımın devamı gibi olacak sanırım bu. Şairin “biricikliği” “tekilliği” bence en önemli mesele. Örneğin Cemal Süreyya’yı bir tek dizesinden tanımak gibi. Ezberlemek değil bu. Zaman zaman sosyal medyada altında Cemal Süreyya imzalı şiirler ya da sözler dolaşıyor. Lakin ben hemen ayırt edebiliyorum, onun mu değil mi? Bence bu sanatın en üst seviyesi. Biricik ve tekil olmak. Aşk için de aynı düşünme biçimi geçerli bence. X, y, z yeri değiştirilebilir denklem öğeleri. Fakat âşık olunan kişinin yer değiştirilemezliği noktasında biriciklik başlıyor. Fakat pek çok insanın böyle bir bilinçle yaşadığını zannetmiyorum. Buna bir çağrı işte, şiir ve sanat. Lütfen biricik ilişkiler kurun. Size öğretilenleri yaşamayın.

A.K: Boğaziçi üniversitesi Felsefe bölümü mezunusunuz. Bir felsefeci olarak felsefenin şiirle bağımlı nasıl açıklarsınız?

B.Ş: Ooooo bu gerçekten çok büyük bir soru. Zaman zaman Aikido eğitmenliğimde öğrenciler bana sorular soruyorlar, ben öncelikle şunu söylüyorum. Cevabını dinleyecek kadar zamanın varsa soruyu sor. Bu da böyle bir konu sanırsam. Daha çalışkan olsam, keşke bu konu üzerine bir kitap yazsam. Kanımca ikisi de aynı işi yapıyor. Delilik. Farklı bakmak. Malum Nietzsche’den sonra işler değişiyor. Şiir ve aforizma tekrar hem felsefesinin içine yerleşiyor bir koldan hem de felsefenin dışına çıkıyor diğer koldan. Bu kollardan biri analitik felsefe şiiri tanımıyor, diğeri ise kıta felsefesi Nietzsche ekolünü takip eden filozoflar.

Orhan EMRE

GÜLİSTAN DOKU

ölmüş bir atın ruhu dolaşırken
yüzümde
bir telaş bin keder, gayp: suyun döktüğü ah!

zavallı şehir, uzaklarda چراغی düşmüş
kaçak haldeydi

belli belirsiz fısıltılarla vahşi adamların çağrısı

gözlerinin karasında
süsenler, bükülmüş perperikler

göğün orasında, ışıksız ağaçlarında,

rüzgâr bütün hırçınlığıyla
inerken vadiye
kayalarda pepuk kuşunun sesine rastlıyoruz

korkarak ayağa kalkıyorduk birer sayıdan ibaret
kurt izlerinin gölgesi...

unuttuğumuz bir şey var gülün dokusunda

yarısı saklanırken aşkların
de bana
gülün kaç yaprağı kaldı

Fırat WERGER

BİR İŞÇİNİN SESSİZ RÜYASI

Her akşam aynı merdivenler, aynı yorgun sesle açılan kapı,
boşlukla dolu bir salon, televizyon suskun ama açık.
Koltuk örtüsüne sinmiş sabah telaşı,
mutfakta dünün bulaşığı sessizce beklerken
bir filmde unutulmuş hayatını arar gözleri.

Kitap sayfalarında bulduğu cümlelerle başa çıkıyor hayatla,
bir kahraman nedir bilmeden, ama dayanan biri olarak.
Bir çay demliyor mesela, içindeki yangını söndürecekmiş
gibi,
sonra bakıyor pencereden dışarı, hep aynı apartman
karşısında.

Çocukluğu köyde geçmiş belki, şimdi ise dört duvar
arasında
toprak hayaliyle uykuya dalıyor,
rüyasında bir dağın zirvesine yürüyor ter içinde,
ağzında yabani meyveler, kolunda hayal sepetleri.

Her sabah yeniden doğuyor, ama eksile eksile,
işine gidiyor, sessizce, sorulmadan, anlatılmadan.
Dünyanın yükünü taşıyor ama kendi yorgunluğuna yabancı.

Ve geceleri, bir kitapta okuduğu o satır düşünüyor aklına:
“Yorgunluk bazen en çok umut ederken olur.”

Ragıp KAYAR

Şair Selami Şimşek’in dördüncü şiir kitabı olan “*Alkışın Rüzgarı*”, 32 şiir içeriyor. En kısası “Gala” sekiz, en uzun “Bir Demet Işık” ise 48 dizeden oluşuyor.

Şair, alkışla kanatlanır, sorumluluğunu kuşanır ve selam gönderir ikinci şiiriyle öğretmenlere...Şiire bakışını “Yamaç” da güzeller ve Einstein’ı “Bir Demet Işık” ile kutsar.

Şiirlerin çoğu daha önce (*Varlık, Sözcükler, Yaşam Sanat, Sincan İstasyonu ve Eliz*) gibi dergilerde yayınlanmış.

Bu kitabında sayın Şimşek’in üslubunun daha bir olgunlaştığını ve kendine has deyişini geliştirdiğini görüyoruz; Doğa bütün ihtişamıyla her şiirde, her dizede karşımızda capcanlı arzı endam ediyor. Doğayı gözlerken uzay fiziğiyle ilişki kuruyor ve yaşam felsefesini de bu ilişki üzerine kurguluyor şair. Geçmişin izleriyle geleceği doğadaki karşılıklarıyla benzeştirip yorumlarken, Fizik ve Astronomiye olan ilgisini saklamıyor. Şiirlerinde, “Orion, foton, hareket ve kütle çekim yasaları” gibi sözcüklere yer vermesi, bu eğilimi yansıtıyor...

En çok etkilendiği şeyin “ışık” ve onun ikizi olan “karanlık” olduğu anlaşılıyor.

“Gökyüzü , yıldızlar ,gün ve güneş” ise olmazsa olmazları. Doğa şairi olduğunu sıkça kullandığı şu sözcüklerle doğruluyor adeta; “Su ve ırmak ,gül ve çiçek ...”

Onu açılmamada ipucu olacak diğer sözcükler ise, at sürme, nal dökme, gülüş, gülümseme , göz, görme...

Bazı şiirlerini iki büyük Fizikçi olan Newton ve Einstein’a ithaf ederken, bazı şiirlerinde ise Sokrat ve Bruno’yu anması dikkat çekici.

Şairle eseri hakkında yaptığımız söyleşide oldukça ilginç bilgilere ulaşıyoruz.

Kitabın “Işık ve Gül” isminde iki kişiye ithaf edildiğini düşünürken, bunların sembolize edilmiş iki kavramı temsil ettiği sürpriziyle karşılaşırız. Şairin, yaşamın kaynağı olarak ışığı, bilinci bileyen sevgi olarak da gülü gördüğünü öğreniyoruz. Ve kendisinde yaşam kaynağının sevgiyle birleşip minnettarlığa dönüştüğünü anlıyoruz.

Kitaba adını veren şiirin onun indindeki yeri klasik algılamalardan biraz farklı;

Alkışın duyguları kanatlandırdığını, bunun getirdiği sorumluluk sayesinde kişinin kendini aşma yönünde benzersiz bir güç kazandığını öğreniyoruz ...

Sohbet arasına klasik sorumuzu [Güncel şiirimize bakışınız ?] sıkıştırdığımızda ise

Dikkate değer ve kapsayıcı bir yorumla karşılaşırız:

“Dijital çağ öncesi kentteki şairler kültür ve sanat çevresinin ustalarından ve doğrudan beslenirken, taşradakilerin şiirinde ise doğa ve folklor öğeleri ağır basmaktaydı.

Günümüzde ise kentlerde daha izole bir yaşam ve adeta kalabalık içinde yalnızlık normal imiş gibi algılanır oldu.. Karşılıklı konuşma ve sohbet, mesajlaşmaya indirgendi. İnternet bu boşluğu kısmen kapatsa bile, bu yapay ortam günümüz şairi için ciddi bir handicap oluşturuyor ve bu da şiirlere yansıyor.”

Şairimiz ,sevgilinin gözlerinden bakar gökyüzüne, oysa ona kalan geride bıraktığı uğultudur yalnızca..

GELMİYOR BEKLEDİĞİN
İYİLEŞME

kendi leşi üzerinde uçan akbaba
balını kendine saklayan çiçek
kör doğmuş düğüm
kapıya anlamını veren duvarlar
çarpma

rüya mıydı balık şeklini almış o bulut
peki gecenin içini oyan zamana yapışan acı
isyan eder kan
ve amuda kalkmış sevgi
ya tehlikeler yaratan olanaklar
ya ters kelepçe arzular
ya çocuk yutan bombalar
anlama

akıl isteksiz gerçeğini değiştirsin
yol için ruh bitkin
hangi yöne dönsün
bırak kendi etrafında dönsün
yoksa erken doğdu, yaşamaz mı dediler
soru sorma

bir de keşke çok şey gözümün önünden hızla akmasa
iyi ki durmadan anlaşılmıyoruz
iyi ki durmadan bir bitki olabilmeyi diliyorum
-annemin suladığı-
bilmiyorum, kendimi inkâr edebilirim
suçlama

Birlikte uzanıp sahilde yıldız topar, gülümsemesinin ışıltısı kirpiklerinden sızan ışığa karışır, yansır yüzüne, şiir olur sevda olur...

Karayipler’e kadar ulaşan pandemiden bahsederken, üç sene eksik yaşamış olsa da, her bahar gökyüzü yeni umutlar getirir...der.

Yılan sırtı fay üstü yaşayanlara, hayallerinin altında kalan küçük bedenler, ağıtlar ve güneşle sarmalanır...diye seslenir..

Doğa katliamını, köküne zehir dökülen dağlar, düşecek dış gibi duran kayalar, çürümüş pas rengi sularla simgeler...

Ağıtlar şenliği dediği bağ bozumunda ,ezile ezile gider mahzenlere, meşenin ruhuyla harmanlar acısını diye anlatır asmanın gözyaşını...

Dem bu dem, artık bitirmeli şairin nefesiyle:

Şiir ki tüm bunların ötesinde bir yerde,
Nal döktürür düş atlarına
Bir de kaçabilseydi ölümden...

Gözyaşınla serinler, eğilmezsin rüzgara
Kardelen güzelliğinde yaşamak varken...

Bir söz bırak güne çağ olsun
Kazınsınlar üstünü
Kalırsa bir o kalır geriye
Bir de onun esintisi...

BURSA FLANÖRÜ, 2

Ramis DARA

Çoktandır çalışma odam, korular parklar sokaklar
Yürür, düşünür, notlarım, dervişi dışarsı paklar
*

Daha birkaç gün önce sanıyordum, meğer tam on gün önce
çıkışım hasretlim Dağa. Şhirden serçe ve ebabillerle
uğurlanmışım, dağda bülbül ve karatavuk sololarıyla
karşılandım.
*

Dere tepe sürekli gezemesen de karlı bir dağı uzaktan
seyretmenin de sağaltıcı bir yanı var.
*

Bir baştankara, bir ispinoz ve tel örgülerde serçeler. Bir de
sığırık. Bunlar, ince klasik felsefe kitaplarıyla beslenirken ve
tamamlanıp düzenlenmeyi bekleyen son dosyalarım üzerinde
çalışırken, bana bayâ destek oluyorlar.
*

‘Boş torbaya at gelmez.’

Tahtakale’de aylar önce kulağıma çarpan ve köy kökenli
olsa da telaffuzu kentlileşmiş, benden genç birinden, ömrümde
ilk kez işittiğim bu söz içimde özel bir coğrafya ve tarih alanı
açtı.

Çardakta, güzsemış soğuk gecelerde burnundan soğuk
almasın ve hem de karnını doyursun diye babam atın başına
arpa ve saman dolu bir torba geçirip bağlardı.

Demek ki bu yaygın bir uygulamaymış ve yakalanmamak
için nazlanan atlar kendilerine uzatılan dolu torbaya gelince
tutulmuş.

-Dünya bayram yeridir son menzile varmadan
Yola çıkma atını yemleyip suvarmadan...
*

Bursa belediyelerinin dikkatine!

Tarihi surlardaki bitkilerin tamamını yabancı ot diye kesip
biçip atmayın lütfen!

Çakırhamam’da bulunan yürüyen merdivenden yukarıya
çıkarken solda sarmaşıkların tasallutundan kurtulmaya çalışan
iri yapraklı otlar, şehrimizin başka yerlerinde pek
rastlanmayan, Türkiye’de de zaten çok az yerde yayılış
gösteren efsanevi Ayıpençesi (*Acanthus mollis*) bitkileridir.

Bunlar mayıs-haziran aylarında biz kent sakinlerine
mitolojik çiçeklerini sunacaklar; özlemle bekliyoruz, aman ha!
*

Lider dediğimiz, genellikle moruklardan oluşma, fazladan
epey üşüttük, egosantrik şahıslar olmasa, yeryüzü hemen bir
cennete dönüşmese bile, şimdiki gibi cehennem de olmazdı
sanıyorum.

-Neyseki ben bugün Bitinyalıların yaptığı, Karamanoğlu
Mehmet Bey’in yıktığı, Osmanlıların tamir ettirdiği,
günümüzde de korunan şehrin surlarında bir nar fidanının boy
verdiğini ve kırmızı çiçekler açtığını gördüm de bunu kısa
günün kârı saydım...
*

Karanlık ve güzel bir gün!

Karanlık ve güzel; çünkü dün güneş adeta yakıyordu,
birkaç gün sonra yine yakacak. İki bisküvi arasında bir
çocukluk lokumu bugün.

Üstelik çobanzurnaları da (*Valeriana dioscoridis*) surlarda
peşreve başlamış, bu düğünü kutluyorlar.
*

Akşam göğüne öyle, onu içer gibi bak
Sunacaktır birazdan bin yıldızlı bir tabak
*

Bana göre değil bu direksiyon bu teker
Terk ettim mevzileri tümüyle teker teker
*

Marka oldu çağımız gerçek dışı algıda
Temiz kaynak mı kaldı yeterince al gıda
*

Bugün Selçukgazi’den incir; Lütfiye’den erik satın aldım.

Bir zamanlar gezip gördüğüm dağ köylerinden ikisi bunlar.
Biri güneydeki Katırlı’da; diğeri kuzeydeki Uludağ’da. Ovayı
yutan şehre -ve belki de, karşılıklı birbirlerine- bakıyorlar,
hüzünle.

Bugün buralara bizzat gövdemi götürmüş değilim; aldığım
meyveler oralandan gelmişti.

Böylece hatıraları yâd eder gibi oldum; zihnimde eski ve
yeni yaşantı parçacıkları birbiriyle halleşmiş, söyleşmiş gibi
oldular.
*

Şehrin ahir zamanda açılan "meydan"larından birine bir
düzine kırmızı meşe (*Quercus rubra*) ile bir adet saplı meşe
(*Quercus robur*) dikmişlerdi.

Anadolu topraklarında doğal halde bulunmayan ve gen
merkezi Amerika olan kırmızı meşeler sapasağlam ayakta
dururken, yerli meşelerimizden "saplı"sı, büyük bir sarsıntı
geçirmekte. Yapraklarının yarısı şimdiden dökülmüş, yarısı da
dökülmek üzere.
*

Yolumu neredeyse her gün mermervari modern taşlarla
kaplı bu yeni meydana düşürme sebebimin buraya dikilmiş
meşe ağaçları olduğunu düşündüm bugün de. Kaçamadığım,
kaçınmadım uygarlığın ortasında ormandan küçük bir esinti
duygusu yaşama umudu, o uzak kokuyu hissetme ihtiyacı belki
de.
*

Ayçiçekleri bu şehre âşık!

Yaz aylarında yolu Bursa’nın batısına düşen bir yolcu bu
duyguya kapılabilir.

Tarlalardaki milyonlarca çiçek doğu cephelerini tutan şehir
dönük yüzleri ve bükük boyunlarıyla, donup kalırlar!
*

Bal yiyen baldan bıkmış: Daha dün güneşe hayran hayran
bakan ayçiçekleri kapkara kesilip öylece kalakalmışlar: Aşırı
doz aşk, onları boğmuş.

İyimserliği koruyup çiçeklerin meyvelere, meyvelerin
tohumlara dönüştüğünü kabul etmem gerekiyor yine de.
*

Bursa’daki Milli Eğitim Müdürlüğü binasına asılan Kültür
Bakanlığına ait devasa afişin altında yüzlerce Ak karınlı Ebabil
(*Tachymarpis melba*) yavrusu can verdi. Ülkemizde kara ile
temasları sadece üreme döneminde birkaç hafta bina
kovuklarına girip çıkmaktan ibaret olan, bunun dışındaki bütün
zamanlarını göklerde uçarak geçiren ebabiller geçen yıl olduğu
gibi bu yıl da Bursa’da büyük bir hüsrana uğradılar, yuvada
büyütmeye çalıştıkları yavrularının mürüvvetini göremediler.

Bizzat binanın müdürüne kadar çıktığım halde altında
yüzlerce yavru kuşun yavaş yavaş can verdiği afişin
kaldırılmasını sağlayamadım.

Şaka ya da abartı değil! Farkında bile olunmayan acımasız
bir gerçeklik bu!

Bari gelecek yıllarda tekrarlamasa. "Kutsal" diye bilinen
bu kuşların (*Ve ersele aleyhim tayran ebâbil...*) üreme
dönemlerinde yuvalarının bulunduğu tarihi binaların
cephelerine abidik gubudik, büyük afişler asılmasa.
*

Kozmosla vuslat için fazlalıklardan soyun
Katı sıvı maddeden türemedi mi soyun

BANA DÜŞEN GÖLGE

Tabelalar, insan ve makine sesleri,
toz ve kaosun suyuyla
bir norm oluşturdum sende, sınırimi bilmedim.

Toprağı kazıp bana ağaç kondurtan norm
toprağı kazıp bana mezar hazırlayan norm.

Bu gölge bana düştü, elbet ben de çektim.
Tahlilin ya da tarifi peşinde değilim,
ben, iş bittikten sonra konuşan tiplerdenim.
Ben bu işi neden yaptım, bilmiyorum
nasıl yaptığımı ancak anlatabilirim.

Bana gölge düştü, güneşten korumak değil bu
yüzüme ailem düştü, sesime gırtlak pası, dilime şehir
insandan en çok sokaklarda bir kendim düştü.
Sınırimi bilemedim, bağımı çözemedim, çizgimi
çizemedim.
Defterimi aldım çaresiz, notladım sizi ihbara giriştim
bunlardır dedim gökyüzümü turna kılan ve bunlardır bana
dolu fırlatan
bunlardır yeşilliğimi çiçeklendiren ve kanalizasyonla
sulayan
bunlardır kahkahama ses katan ve megafonumu duymayan
bunlardır ellerimi tutup gözlerime bakan
bunlardır kalemimi kıran.

Üzerime düştü, üzerim artık bu biçimlerle örtülü,
neyse ki ben kendime adım atmaya keşfettim.
İleriye doğru değil şimdi adımım,
bu bir çok gitmiş olmak anlamına gelmektedir.
Bu bir adım çekmedir, geriye dönmek değil
geri geri çekilmektir
geniş görmek için.
Siz atın ileri, gidin
çok uzakları da gören gözlere sahibim, yakalarım, gidin.
Bir çocuğun bağır çağır annesini ittiği bir gidin değil bu,
bir ergen krizi gidini de,
bu bir bendekini merak hâlidir.

Ne çok hırpaladım kendimi, bana düşen gölgeyle
oyalanmaktan.

“E Mİ YAVRUCAK”

İkindisi uzun
Soluk sofrası bezi
Taşı insansızdır
Demiri yorar beni

Alıştırıp soğuğa
Unutturur geç geldiğini
Süt konan masaların beklediği, beklettiği
Benimle aynı bardaktan su içmez

Gecenin sisi bir atın üstünde geldi
Sen soludukça bende buğulanan camlar
Buğudan incinir
Taşla kırılmaz

Bana, ören yerleri öğlen sıcağında
Bana, bankta geçirilen bir ikindinin suçluluğu
Dünya su içilmez musluklarda
Çeşme sırasındır bana
Sana hediye getirdiğim kâğıda sarılı ayna
Er kantininde satılır, çarşıda bulunmaz

Sen uzanınca üstünde biriken çiy
Yerini arayanlara senin için örtü olur
Yoldan geldiğinde ayaklarındaki dikenler
İçerde, henüz açmayan gülleri korur
Nerede olduğunu merak edenler
Falcılardan medet umar, bana sormaz

Verdiğin selam
Sonunda eve geç döndürür beni
Sen olmayınca saçlarımı kimin keseceği
Erenlere malum olur
Bana olmaz

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi

Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA

E- Posta : akatalpa@hotmail.com

Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

İsteyen herkes akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000’de Bursa’da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.